

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

(код и наименование)

СИД Социоллингвистика

проф. дфн Ангел Г. Ангелов

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	
Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		60
Кредити аудиторна заетост		
Кредити извънаудиторна заетост		

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	
Анотация на учебната дисциплина:		
<p>Социолингвистиката възниква през 60-е години в Америка и е резултат от съчетаването на социологически и лингвистични идеи, но това, което я отличава от един механичен синтез на двете науки, е оптимистичният метод за емпирично проучване на данни, както и за тяхната регистрация и интерпретация с помощта на количествени методи. През 70-е години на тази дисциплина се възлагат огромни надежди. За редица учени в САЩ тя се схваща като разковниче за разкриването на механизмите на социокултурното развитие в говорните общности. Някои скептици, както на запад, но особено и у нас, продължаваха да считат откритията на социолингвистите само за методи, без възможности за очертаване на някои генерални социални закони. През 80-е и 90-е години големият брой проучвания и засиленият интерес от страна на лингвистите утвърди социолингвистиката като безспорна интердисциплинарна наука. Днес, въпреки че няма особено много значителни методологически новооткрития, социолингвистичните проучвания на различни региони от света продължават. Курсът въвежда както в базисните постановки на социолингвистиката и в различните ѝ школи, така и в тънкостите и дебатите по конкретни въпроси. Специално място е отделено на състоянието на този род изследвания в Източна Европа и у нас, както и на приложението на социолингвистичните знания в редица практически дейности.</p>		

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Предварителни изисквания:

Въвежда студентите в интердисциплинарната научна област, известна като социолингвистика. Добре е студентите да са взели изпита по общо езикознание, но това не е задължително изискване.

Очаквани резултати:

Курсът въвежда както в базисните постановки на социолингвистиката и в различните ѝ школи, така и в тънкостите и дебатите по конкретни въпроси. Разширява се общата филологическа култура и студентите са запознават с методите на емпиричните лингвистични изследвания.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	История на социолингвистиката. Предистория. Въпросите за отношението език/общество в трудовете на Ф. де Сосюр, Б. де Куртене, Пражкия лингвистичен кръжок.	2
2.	История на социолингвистиката. Предпоставки за възникването на социолингвистиката в Америка. Етнолингвистика, психолингвистика, текстова лингвистика, трансформационно-генеративна граматика. Предпоставки за интердисциплинарните изследвания.	2
3.	История на социолингвистиката. Емпирични проучвания и теоретични постановки от 60-е и 70-е години. Хауген, Фъргюсън и Фишмън. Стратификационната социолингвистика на У. Лабов. Социолингвистика и социология на езика.	2
4.	История на социолингвистиката. Пренасяне на социолингвистичните идеи на Изток. Социолингвистичните проучвания в Европа и в Русия. От лингвистична география към социолингвистика. Теренни проучвания.	2
5.	История на социолингвистиката. Социолингвистиката в България. Предистория. Възникване и постижения. Проучвания върху градската езикова ситуация в България. Трудности и проблеми.	2
6.	Теория на социолингвистиката. Същност на	2

	социолингвистичния подход. Диалектология и социолингвистика.	
7.	Теория на социолингвистиката. Макросоциолингвистика. Езикова ситуация и езикови варианти. Понятието норма.	2
8.	Теория на социолингвистиката. Микросоциолингвистика. Социални фактори и лингвистични променливи. Видове маркери. Социолингвистичните корелации и корелации.	2
9.	Теория на социолингвистиката. Методика на социолингвистичното проучване. Алгоритъм на проучването от типа на У. Лабов и П. Тръдгил.	2
10.	Теория на социолингвистиката. Социолингвистичните идеи в перспектива към семиотиката, прагматиката и етнометодологията. Разговорен анализ, речеви актове, анализ на дискурса. Съпътстващи социолингвистиката дисциплини. Психосоциолингвистика и социалнопсихологическа лингвистика.	2
11.	Теория на социолингвистиката. Глотометрия и социолингвистика. Количествените методи в социалните науки и в частност в лингвистиката.	2
12.	Приложение на социолингвистичните знания. Образователни стратегии и социолингвистика. Чуждоезиково обучение. Усвояване на първи, втори и трети език. Билингвизъм.	2
13.	Приложение на социолингвистиката. Езикова политика и езиково планиране. Език и идеология. Национализъм и езикови конфликти.	2
14.	Приложение на социолингвистиката. Масмедията и социолингвистиката. Перспективи за лингвистичните знания.	2
15.	Речник на социолингвистичните термини и библиография.	2

Конспект за изпит

№	Въпрос	
1	История на социолингвистиката. Предистория. Въпросите за отношението език/общество в трудовете на Ф. де Сосюр, Б. де Куртене, Пражкия лингвистичен кръжок.	2
2.	История на социолингвистиката. Предпоставки за възникването на социолингвистиката в Америка. Етнолингвистика, психоллингвистика, текстова лингвистика, трансформационно-генеративна граматика. Предпоставки за интердисциплинарните изследвания.	2
3.	История на социолингвистиката. Емпирични проучвания и теоретични	2

	постановки от 60-е и 70-е години. Хауген, Фъргюсън и Фишмън. Стратификационната социоллингвистика на У. Лабов. Социоллингвистика и социология на езика.	
4.	История на социоллингвистиката. Пренасяне на социоллингвистичните идеи на Изток. Социоллингвистичните проучвания в Европа и в Русия. От лингвистична география към социоллингвистика. Теренни проучвания.	2
5.	История на социоллингвистиката. Социоллингвистиката в България. Предистория. Възникване и постижения. Проучвания върху градската езикова ситуация в България. Трудности и проблеми.	2
6.	Теория на социоллингвистиката. Същност на социоллингвистичния подход. Диалектология и социоллингвистика.	2
7.	Теория на социоллингвистиката. Макросоциоллингвистика. Езикова ситуация и езикови варианти. Понятието норма.	2
8.	Теория на социоллингвистиката. Микросоциоллингвистика. Социални фактори и лингвистични променливи. Видове маркери. Социоллингвистичните корелации и корелации.	2
9.	Теория на социоллингвистиката. Методика на социоллингвистичното проучване. Алгоритъм на проучването от типа на У. Лабов и П. Тръдгил.	2
10.	Теория на социоллингвистиката. Социоллингвистичните идеи в перспектива към семиотиката, прагматиката и етнометодологията. Разговорен анализ, речеви актове, анализ на дискурса. Съпътстващи социоллингвистиката дисциплини. Психосоциоллингвистика и социалнопсихологическа лингвистика.	2
11.	Теория на социоллингвистиката. Глотометрия и социоллингвистика. Количествените методи в социалните науки и в частност в лингвистиката.	2
12.	Приложение на социоллингвистичните знания. Образователни стратегии и социоллингвистика. Чуждоезиково обучение. Усвояване на първи, втори и трети език. Билингвизъм.	2
13.	Приложение на социоллингвистиката. Езикова политика и езиково планиране. Език и идеология. Национализъм и езикови конфликти.	2
14.	Приложение на социоллингвистиката. Масмедите и социоллингвистиката. Перспективи за лингвистичните знания.	2
15.	Речник на социоллингвистичните термини и библиография.	2

Библиография

Основна:

- Алексова, К. (2000). *Езикът и семейството*. София: Международно социоллингвистическо
- Ангелов, А. (1995). Поглед върху българската социоллингвистика (сс. 96-109). В: Холевич, Й. & Павлов, Ив. (ред.). *Българистични студии*. София: Унив. изд. "Св. Климент Охридски".

- Ангелов, А. (1999). *Правилата на езика в столичния квартал*. София: Межд. Социолингв. дружество.
- Виденов, М. (1982). *Социолингвистика. Основни тезиси*. София: Нар. просвета.
- Виденов, М. (1997). *Социолингвистическият маркер*. София: Делфи.
- Виденов, М. (2000). *Увод в социолингвистиката*. София: Делфи.
- Виденов, М. (2005). *Диглосията (с оглед на българската езикова ситуация)*. София: Акад. изд. „Проф. Марин Дринов”.
- Виденов, М. (2010). *Езикът на града*. София: Ун. Изд. „Св. Климент Охридски”.

Допълнителна:

- Кънчева, П. (2008). *Софийският език на преселниците от Западните покрайнини*. София: Акад. изд. „Проф. Марин Дринов”.
- Исса, К. (2012). *На изток от Драгоман: (15 въпроса за българския език)*; под ред. на Михаил Виденов. В. Търново: ИК Знак'94.
- Hudson, R.A. 1980, *Sociolinguistics*, Cambridge: Cambridge University Press. Има бълг. превод.
- Bell, R. T. 1976. *Sociolinguistics: Goals, Approaches and Problems*. London: Batsford. Има руски превод.
- Trudgill, P. 1974. *Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society*. Penguin.

Дата: 5.06.2018 г.

Съставил: Проф. дфн Ангел Г. Ангелов